

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

Nieuwe gracht

door Jan Schinkelshoek De auteur is directeur van een communicatiebureau in Den Haag en oud-Tweede Kamerlid voor het CDA.

In Den Haag wordt een nieuwe poging ondernomen om de kloof te dichten. Ik wil niet al te snierend doen over die nieuwe bestuurscultuur, maar het kost me moeite om mijn scepsis te onderdrukken. Ik word er, eerlijk gezegd, een beetje kriegel van. Het heeft vooral te maken met de onbestemdheid van die zogenoemde cultuuromslag. Wat moet er precies anders? Nog erger: wordt het wel zoveel beter?

Sinds een maand of wat klaagt ook ‘Den Haag’ steen en been over ‘Den Haag’. Tot en met Mark Rutte. Voor enige zelfreflectie is best aanleiding. Er is te veel misgegaan, gruwelijk misgegaan zelfs, om op de oude voet door te gaan. Sterker nog: alleen al die toeslagenaffaire heeft blootgelegd dat een nieuw ‘sociaal contract’ nog niet zo’n gek idee is.

Maar hoe? Van alle kanten zijn suggesties gedaan om het anders en beter te doen. Minder achterkamertjes, minder geheimhouding, meer maatwerk, meer tegenmacht. Tot en met het voorstel om de sociale advocatuur te versterken.

Dat is allemaal niet zo radicaal. Dat hoeft ook niet – wat mij betreft. Sterker nog: laten we vooral wegblijven van al die wilde ideeën. Alle uitwassen moeten niet vertroebelen dat het land sinds jaar en dag per saldo behoorlijk bestuurd wordt.

Als er een probleem is, is het eerder dat ‘we’ – collectief – het te goed willen doen. Er is gaandeweg een zekere kramp in het systeem gekomen. We zijn, goedbedoeld, overgeorganiseerd geraakt. We accepteren geen risico’s. We laten niets aan het toeval over. We willen het beheersbaar houden. We timmeren alles dicht.

Daarom zijn regeerakkoorden zo dik, daarom is het Torentjesoverleg ontstaan, daarom worden Kamerdebatten geregisseerd, daarom is toezicht zo weinig onafhankelijk, daarom doen we moeilijk over rechterlijk toezicht. De politieke cultuur zou gebaat zijn met wat meer ontspanning, iets meer frisse lucht.

De ‘cultuurvernieuwers’ dreigen door te schieten. Neem nou de bijna heilig verklaarde transparantie. Alsof alles in openheid beter wordt. Alsof je niet de vertrouwelijke beslotenheid van de binnenkamer nodig hebt om de basis voor afspraken te leggen. Nog een ander voorbeeld: maatwerk. Ook dat dreigt een nieuw wondermiddel te worden, ingezet om inderdaad ergerlijke bureaucratie de kop in te drukken. Maar het betekent wel dat de overheid, neem de Belastingdienst of de ambtenaar achter het bijstandsloket, alles van een burger moet weten – om in te schatten wat goed voor hem of haar is. Ontstaat zo geen willekeur? Als je de uitvoering tot in de puntjes gaat individualiseren, ontstaan bureaucratische wangedrochten, het tegendeel van wat je beoogt. En er weleens bij stilgestaan dat zo’n veelbejubeld beknopt regeerakkoord op hoofdlijnen, zo’n los-vaste coalitie, de deuren wagenwijd openzet voor lobbyisten? En extra kansen biedt aan de waan van de dag? Een beetje meer afstand kan geen kwaad. Aan de voorkant van het Binnenhof wordt, als onderdeel van de grote opknabbeurt, een nieuwe gracht gegraven. Misschien toch maar beter helemaal rondom?